

Avel·lí Artís-Gener “Tísner”

L'ENQUESTA DEL CANAL 4

Ed. Males Herbes
2025

Als meus germans
Rosa i Pere

«El televisor ha estat definit de diverses i enginyoses maneres, des d'aquella tan sublim que el qualifica d'espill màgic, passant per tot allò altre del teatre a casa, la finestra oberta al món, el cinema de franc, l'entreteniment familiar per excel·lència o un aparell de ràdio amb el retrat del coronel Stooponagle. Això no obstant, jo, modestament, em quedo amb aquell que en diu la capsa idiota.»

G. Stuart ALVIN-AUBIN

«El professor Jones va treballar durant molts anys en la teoria del temps.

—Ja he trobat una equació-clau essencial —va dir un dia a la seva filla—. El temps és com un camp. Aquesta màquina que he fet pot manipular, i fins i tot invertir, aquest camp.

Mentre parlava va oprimir un botó i va continuar:

—Això farà córrer el temps cap a cap temps el córrer farà això.

Continuar va i botó un oprimir va parlava mentre.

—Camp aquest, invertir tot i fins i, manipular pot fet he que màquina aquesta. Camp un com és temps el. —filla seva la a dia un dir va— essencial clau-equació una trobat he ja.

Temps del teoria la en anys molts durant treballar va Jones professor el.»

Frederic BROWN

Carta confidencial

«Benvolguts amics:

»Us faig lliurament d'aquests sis-cents folis mecanografiats, que corresponen als tres-cents vint-i-dos enregistraments que hem efectuat per a l'enquesta ordenada pel Canal Quatre i que, per acord entre nosaltres, en la forma que escaigui, serà aprofitada pel Trajecte.

»En adjuntar-vos tot aquest material, he de fer constar que ha estat gràcies a l'equip que hem tingut al nostre servei que hem pogut dur satisfactòriament a terme la tasca encomanada. Plau-me dir-vos que, pel damunt de la labor d'equip, destaca l'efectuada pels dos membres del Trajecte que hi teníem especialment incorporats.

»D'acord amb allò convingut, he donat al Canal la versió mecanografiada de les converses, modificada parcialment per tal d'ajustar-la a les normes assenyalades pel Trajecte, i estic segur que farà esplèndidament la seva feina, perquè no permet cap altra interpretació que la pretesa. No voldria que veiéssiu vanitat en aquesta manifestació meva, sinó un homenatge als meus col·laboradors, sense els quals no hauria pogut acomplir l'encàrrec que m'havíeu ordenat.

»He d'afegir que les cintes magnetofòniques originals romanen a poder meu, perfectament inaccessibles, i que us seran lliurades quan em doneu l'ordre.

»Deixeu-me recomanar, una vegada més, l'absoluta necessitat de guardar en lloc segur tots aquests papers, que jo aconsellaria de microfotografiar tot seguit i destruir a continuació. Aquesta mateixa nota meva, l'hauríeu de cremar un cop llegida.

»Vostre en el Trajecte,

R.B.»

«Correcte. Hi ha incorporades les nostres notes.

Corresta-Tadersasqui.»

1

Vull dir que tothom que vingui a la ciutat l'ha d'haver vist per força. La nostra baluerna és prou grossa, no trobeu? Catorze pisos són molts pisos, de flor de terra cap amunt. Sense comptar els altres tres que no es veuen, els del nivell del carrer cap avall. Amb els ostensius n'hi ha prou! Des del Primer tot enrajolat i del Segon fins a dalt, amb tant d'alumini i vidre polaritzat de color de cafè aigualit, sembla que el nostre edifici hagi recollit el desafiament de l'*smog*. (La frase no és meva, és clar.) Diu que des del capdamunt, entre la base de l'antena i les paelles de les microones, es domina formidablement tota la ciutat, però aquesta és una informació d'allò que se'n diu per referències, perquè són ben pocs aquells que han contemplat el panorama des de dalt. Val més creure-la: estic segur que des d'allí es domina tot.

Ningú no duu el compte exacte dels anys que fa que hi és. Els vells que en tindrien una idea aproximada ja no hi són i per als joves la grossa piràmide hi ha estat tota la vida, o sigui des de temps immemorial. El fet indiscutible és que la mola senyoreja la ciutat, amb tanta evidència en l'ordre físic com en el moral. Perquè, si la feixuga silueta s'identifica amb el perfil de la ciutat, i en fa de símbol com

la torre Eiffel a París o la sirena d'Andersen a Copenhaguen, en l'aspecte moral destil·la allò que la gent en diu la Lenta Persuasió, que, de fet, es veu que és la missió de totes les estacions de televisió. Perquè —si trobeu que m'empatollo feu-me callar— ara ja comencem a estar segurs que no és una qüestió fortuïta o d'atzar: obeeix a un Pla General Deliberat. Això és el que diu la gent del carrer. Ja en parlarem més endavant, si voleu. Ara com ara, només m'heu demanat que descrigui l'edifici. Galdós encàrrec.

Quan van començar l'erecció, allò era un despoblat. Diu que la gent d'empresa posseeix un radar especial, que els fa adquirir terrenys quan valen un miserable grapadet de búrries i, al cap de poc temps, la inversió s'ha tornat un sòlid negoci. Un dia un edifici de pisos, un altre uns grans magatzems, tot de botigues més tard i, a poc a poc, l'ermit d'abans es converteix en una cobejada zona cèntrica. Aquesta gent té una traça molt particular: és allò de búrries criden búrries, o allò altre: que sempre plou sobre mullat. Perquè aquests tipus tenen l'enginy —i la vista— de comprar a temps un munt d'hectàrees, i més tard les revenen, sense gens de pressa, i en fan el negoci que volen.

No hi ha memòria de quan van posar la primera pedra o de si, tanmateix, la hi van posar. En tot cas, devia quedar tapada amb les rajoles llunts del sòcol, i només el cronista de la ciutat deu saber què deia aquella tapa de nínxol. És evident que un dia o altre devien començar la construcció de l'edifici, oi?, però això ara ja no compta de tan habitual com s'ha fet la seva presència. Ja no val la pena de recordar quina mena de senyor, fos vestit amb barret de copa i jaqué o amb la gala de mariscal, o com se'n digui d'aquests que manen tant en la mili, devia tallar la cinta de la inauguració amb unes tisores d'or que aneu a saber a quin museu deuen haver anat a parar. Són coses que pertanyen al

passat esmunyedís. Com allò altre de la immensitat de tones de terra que van haver de remoure els *bulldozers* i les pales mecàniques. Per cert: sembla que quan excavaven els fonaments les màquines van ensopegar amb les ruïnes d'una mica de població viròctia (em sembla que era viròctia, però no cal que en feu gaire cas) i les van engolir sense deglució i regurgitar tot seguit dintre els camions, totes esmicolades, o més esmicolades que mai. Realment: mai no s'ha vist res més malfeiner que aquelles grosses màquines pintades de groc! No sé per què m'entretinc explicant aquestes coses que han saltat de la història a la llegenda. Com si no tinguéssim prou feina!

La qüestió és que ara ja no queda ningú neguitejat pel passat de l'edifici piràmide. Interessa el present, ens apassiona el benestar que cada dia emana en ones concèntriques des de l'antena d'alumini del capdamunt. Allò nostre és una fàbrica de somnis, un consuetudinari repartiment generós de LSD espiritual, un autèntic brollador de meravelles, amb l'aigua que fins i tot canvia de color, però molt de tant en tant, és clar.

Res d'aquesta allau de benestar no és nascut de l'atzar: tot ha estat acuradament planificat, mesurat i meditat, programat i dosificat. Uns esplèndids organigrames dibuixats en blanc damunt un fons blau ultramar, una mica tirant a prússia, que hi ha emmarcats a cadascuna de les mil dependències de la piràmide, assenyalen minuciosament el fabulós encadenament de subordinacions, d'interdependències i de relacions poques vegades encreuades. És un extraordinari raïm de globus captius, i que consti que us ho dic sense cap afany retòric.

Tot hi funciona greixat, amb un ordre rítmic sense pauses. Tot és net, furiosament asèptic, fregat i refregat amb netols i àcids oxàlics, tant pel que fa a les parets, mobles

i sòls com per als qui hi treballem. Ens hi tenen lluent de dins i per fora! Deu ser per això que provoquem tanta enveja/ lleig sentiment, és clar. Perquè ens enveja tota la gent que n'és fora. Tots hi voldrien ser, senzillament. A dins, naturalment. Però no hi són ni hi seran mai. O tenen ben poques probabilitats d'entrar-hi. Hi ha un dispositiu molt enginyós, que no sé pas qui devia inventar, que fa que només puguem ser dins la piràmide aquells qui pertanyem al sindicat. I únicament podem ser del sindicat els qui ja hi som dins. Em sembla que uns advocats molt llestos ho van codificar i posar en el paper. Això, sempre ho he trobat formidable. Tinc una veritable feblesa pels dispositius enginyosos; a vegades m'he passat hores i més hores examinant el mecanisme d'una rateta. És subjugador: un lleuger contacte amb el filferret i es dispara la poderosa molla, capaç d'escapçar-te un dit. I de decapitar una rata, és clar.

Alguna vegada, esporàdicament, entra algú nou a treballar amb nosaltres. És lògic que es renovi el personal; si no, tots seríem una colla de guetos. Però el nouvingut automàticament ja pertany al sindicat i es veu que ha estat per voluntat i disposició del Patró, l'Omnímode, que li diem de per riure. Quan l'arribat de nou ja treballa amb nosaltres vol dir que té tota l'asèpsia i la brillantor que caracteritza els estadants de la piràmide. I l'indispensable i justet punt de follia. No ho he dit abans, em sembla, però tots estem una miqueta guillats. La gent de fora —i en això sí que hi ha molta mala llet— en diu la Piràmide Manicomi. Sí, ja et fotran, manicomi! Ben bé que us fem anar de quatre grapes, els tocats del bolet! Si es poguessin canalitzar els rius de bava, que deia la vella Pisenca! Perquè nosaltres, els de dintre, sofrem un catalogat, ordenat i dosificat grau de per-torbació mental —ja veieu que tot ho tenim mesurat amb bàscula dosimètrica— i, si no el tinguéssim, no sé pas què

hi fariem, allà dins! El paper de no fer-hi res! I en una organització tan computada, tan cerebroelectrònicament guiada, els ociosos hi vindrien balders com la pell a les mandarines.

No sé pas quantes persones hi treballem. Per què em pregunteu coses de les quals potser vosaltres mateixos sabeu la resposta? És com un *test*, això de l'enquesta? Jo mai no he passat del Quart Pis en amunt. Puc circular lliurement per totes les plantes que tinc a sota i conec bé —a part, és clar, el meu Quart Pis— el Tercer, el Segon, el Primer, l'Alfa, el Beta i el Gamma. Una sola vegada he estat al Desè (el dia que em van contractar), però hi vaig anar amb l'ascensor directe, i, del Desè, en vaig veure ben poc tros, un parell d'avantdespatxos i l'oficina de l'administrador general. Ara, de memòria i gairebé segur d'equivocar-me, puc dir que al Desè no hi havia menys de trenta empleats, entre homes i dones. Però del Quart en avall, almenys conec mil cinc-centes persones que hi treballen. Amb la qual cosa puc fer un càlcul aproximat d'allò que deu passar amb els altres pisos. Són pures suposicions, naturalment. Perquè ja sabeu que els estadants de la piràmide mai no tenim accés als pisos superiors i mal podríem saber què hi passa. Però tenim els organigrames, prou reveladors quan un els espia inquisitivament. Obren la porta de les deduccions i et deixen fer comptes. Ja sé que és una porta perillosa, que et pot ajupir els dits, perquè qualsevol intent d'intervenir en els pisos superiors és molt malvist i si t'exampressin series expulsat de la piràmide. Tens, evidentment, amics dels pisos de dalt als quals, com aquell qui no vol, pots preguntar alguna cosa que et serveixi per arrodonir una composició purament especulativa. Has d'anar molt amb compte, de tota manera. Mai no saps de segur fins a quin punt pots confiar en algú dels pisos de més amunt

i t'exposes a topiar, sense saber-ho, amb un Acèrrim o, si més no, amb algú que milita en els rengles dels Acèrrims. Si algun espontani et denunciava, si feia arribar al Catorzè la notícia que tafanejaves tal cosa o aquella altra de més enllà, ja podries dir adeu als teus companys del Quart. Una vegada n'hi va haver un que en comptes de l'adeu va dir un arreveure: era un optimista/ un il·lús, vull dir.

Recolzat en la meua experiència pel que fa als pisos de baix i en l'organigrama respecte als altres, puc assajar una descripció de la nostra concentració d'hipòtesis i, arribats al Quart, ja aniré més sobre segur. Voleu que comenci pel Quart mateix i m'oblidi dels que solament conec de referències? No pot ser? Molt bé, molt bé. Us faré una composició de lloc, doncs. Més endavant ja veurem el funcionament, el funcionament del no-funcionament, si val la paradoxa. I cal que valgui, aquesta i totes les altres, que en fan una bona pila. Si no, no ens entendríem pas! No us impressiona veure'm tan arriscat? A mi mateix m'omple d'esgarrifances/ i no ho dic de broma, que consti!

Al capdamunt hi ha l'antena. (Em fa no sé què haver de parlar de coses tan sabudes!) És una alta columna d'alumini, amb tot el tros de dalt com esborrat amb xeix, també d'alumini (almenys des de baix ho sembla) i tot ple de bombetes vermelles que s'encenen soles quan el sol declina i s'apaguen de seguida que hi incideix la llum del dia. Aquella història de la càpsula de mercuri. Al peu de la columna hi ha les grosses microones, amb una tija metàl·lica que surt del centre i que fa pensar en un lliri. El benestar que cada dia engeguem a l'espai surt d'aquesta antena, visible dia i nit. Tot, en surt: la imatge, els colors, el so, les veus, els anuncis. Una altra part de la felicitat irradiada brolla per les microones i és recollida per d'altres, llunyanes, situades en altes muntanyes, les quals també la

retransmeten més enllà, i és com si totes plegades juguessin a la pesta. El benestar arriba, doncs, a tot arreu, als indrets habitualment més inaccessibles, de manera que si algú no és feliç és ben bé perquè no li ve de gust ser-ho.

Què dieu? Què és un lliiri? És —o era; fa temps que no en veig— una planta aquàtica, em sembla, que feia unes fulles blanques, grosses i carneses, embolicades com una paperina, i en sortia un llarg espàdix groc. Per això m'hi han fet pensar les microones.

On érem? Ah, sí: al Catorzè. L'antena el travessa, com l'arbre la coberta del vaixell de vela. (¿No voleu pas que us expliqui què era un vaixell de vela?) És el pis més petit. A cop d'ull calculo que deu fer cinquanta per cinquanta, una quarta part dels pisos de baix. Crec que hi ha el Cos de Guàrdia, els Observatoris, els dirigents de la Secció Especial (em jugaria qualsevol cosa que vós mateix n'esteu més ben assabentat que no pas jo), el Club dels Acèrrims i el Destacament de Confidències. Diuen que també hi ha la Secció de Metralladores i Artilleria Lleugera. Almenys —i és tot el que us en puc dir— uns bonys que hi ha al terrat del Catorzè, al voltant de la base de l'antena, semblen blocaus.

Del Tretzè, no en puc dir gaire cosa, llevat d'allò que es veu des de baix: la plataforma volada de l'heliport, on, com a mínim, aterren tres helicòpters que aviat desapareixen de la vista, engolits per un mecanisme com de portaavions que del carrer estant no es pot veure prou bé. Ell, el Patró, hi deu tenir l'oficina. Potser també hi viu. També hi deu haver els servents. No ho sé: parlo perquè sí. En aquest punt, l'organigrama és molt eixut. El pis hi és indicat amb una sola lletra, una E majúscula que deu voler dir *Ell*. Tot el que expliqui llevat d'això són especulacions gratuïtes, xerrameca inútil que em posarà en una situació difícil. No

m'estranyaria si em costava la pell! La meva impressió és que tant si Ell existeix com si no, tant si és a dalt com si no hi ha estat mai, tot funciona i continuaria funcionant d'una manera idèntica. Si vingués algú, sobrenatural, i fos capaç d'asseverar o negar incontrovertiblement la seva existència, res no canviaria el curs. Vull dir que tot continuaria igual com sempre. La seva immanència en les coses de la piràmide és tan definitiva que ens podríem passar de la seva presència i de la seva existència mateixa, com aquell qui diu. Hi deu ser, això no obstant. Deu arribar en un dels tres helicòpters, malgrat que hi sigui en tots tres. Gent que presumeix de ben informada assegura que, amb uns bons prismàtics, ha vist que ell estava, simultàniament, a dalt dels tres aparells. Però d'altres que s'hi fan veure de més ben assabentats encara diuen que solament un és Ell i que els altres dos són *dummies*, potser de plàstic inflable. Jo vaig inventar un ninot, de plàstic inflable, precisament, que servia per guardar l'automòbil. L'inflaves i el deixaves assegut davant el volant i els lladres/ dispenseu. Però, si algú volgués atemptar contra el Patró, us asseguro que tindria feina llarga: hauria d'abatre els tres helicòpters alhora. Però quin treball més idiota no fóra! Ja he dit abans que amb Ell o sense Ell tot continuaria igual. D'altra banda, qui i per què hauria d'atemptar contra un sant baró que no és sinó l'amo d'un estudi de televisió, d'una fàbrica de somnis? El suggeriment me'l deu haver fet el fet mateix que Ell adopti tantes precaucions en els seus desplaçaments, en les seves estades a la piràmide —si és que hi ha estat mai— i l'innegable fet que tot l'edifici sigui ple de gent que ens vigila. La Secció Especial del Catorzè, no soc pas jo qui l'ha inventada! És fama que en Brints, del Control Final d'Imatge del Sisè, i en Glòger, de la Cafeteria del Primer, hi van passar abans de desaparèixer per sempre més. Però

ara em pregunto: i si fos llegenda pura? De proves, no en tenim pas. Ves a saber si l'un i l'altre no són a Peridròmia, fent de professors de qualsevol universitat!

El Dotzè és el pis dels consellers. Ja us dic des d'ara que no els coneix ningú de la piràmide, de l'Onzè en avall, evidentment. Deuen ser —per dir-ho en llenguatge vulgar— com uns ministres. Cadascun d'ells s'encarrega d'una de les seccions de l'edifici i posseeixen sumptuoses oficines al Dotzè Pis on, encara, diu que hi ha una immensa Sala de Conferències del Consell. Allò d'aquelles taules ovalades tan grans, m'enteneu? Amb carpeta i cendrer al davant de cadascú. Sembla que és entre aquests tres pisos, Catorzè, Tretzè i Dotzè, on es decideix el nostre destí. Vull dir que no ens n'assabentem, que sempre ignorem si un determini que ens afecta ha estat pres en aquella taula del Consell o en alguna de les altres dependències. En tot cas, ho sabriem quan ja fora massa tard, quan ja no hi hauria res a pelar i a apel·lar. La cosa més segura, allò que em veig amb cor d'afirmar, és que totes les decisions essencials de la casa venen d'aquest Pis.

A l'Onzè és on hi ha la Gerència i la Direcció. El gerent, mai no l'he vist, però un dia —el nou de març d'ara farà dos anys— el director va passar pel nostre pis i acompanyava em sembla que una comissió de diputats d'un país veí i els ensenyava tota la piràmide. Vaig observar que els parlava el xantú amb una gran fluïdesa, no puc dir si bé o malament, però de pressa i segur, i em va meravellar, perquè sempre he trobat que era una llengua massa enrevessada. Una setmana abans ja ens havien anunciat la visita de tota aquella gent i durant els set dies que faltaven va venir el cap d'inspectors d'Aspectes i Decòrum a enumerar tots els racons, a escodrinyar totes les taules i tots els prestatges del nostre departament de Videotape. Les

matrones d'Aspecte Personal revisaven colls i punys de les nostres camises, i nusos de corbata, perquè es veia que havien declarat la guerra a mort a les filagarses. A mi em van dir que no em volien veure mai més amb un vell cinturó de pell de cocodril que duia des de feia quatre anys, de quan me l'havia regalat una tieta meva d'Ambutereca. Com que en Funts es va resistir una estona a desprendre's d'una corbata, antiga relíquia familiar (l'havia duta el seu avi durant el curt període de pau que va seguir la guerra de Prestana), va anar de ben poqueta cosa que no el fessin anar a la Secció Especial. Aquell nou de març vaig veure el director en persona (fa una cosa estranya, oi?, haver de dir «en persona» quan penses «en bèstia») i em va fer una mena de goig que s'assemblés tant a les imatges que en publicava la premsa, malgrat que, als diaris i a les revistes, sempre hi sortia vestit d'esport, amb camises de coll obert d'alegre dibuix i amb eslip de bany o bermudes, i quan va venir amb els diputats anava de jaqué.

La pitjor situació que he passat d'ençà que treballo a WERTV-Canal Quatre va ser justament aquell nou de març, quan el director, envoltat de diputats, es va apropar a la meva consola de *videotape* i em va demanar que passés pel monitor Vuit-Tres-Ena la cinta de la inauguració de la Resclosa de Maipès. Sense que me n'hagués adonat, altra vegada havia saltat un cargol que premsava l'embragatge superior (un maleït cargol que sempre s'afluixava), i els dits se'm van tornar musell de ratolí, cercant la peça que no em deixava engegar la màquina. El director em va guaitar amb menyspreu, i ell i tot el seguici se'n van anar a la consola del meu costat, la d'en Jòlar, i li van fer passar la bobina pel seu monitor Vuit-Tres-Ema. Des d'aquell dia es va establir l'informe Diari Obligatori d'Estat de Material. I també es va decidir que durant el treball fora ineludible la jaqueta

reglamentària d'uniforme, aquesta jaqueta blava amb vius daurats que tots duem i que fa semblar que toquem en una mateixa orquestra. Es veu que el director es va cansar de la diversitat de corbates, de la coloraina de les camises i de la fantasia dels nostres vestits. També des d'aleshores duem damunt la butxaca de dalt de l'americana un cartonet protegit amb una mica, on hi ha els nostres noms i cognoms, la feina que fem a WERTV i, xifrat, el nostre número d'empleats o ves a saber què deu ser. Potser quan posen el cartonet en una de les computadores del Novè veuen d'un sol cop tot el nostre expedient. No me'n refiaria gaire.

Al Desè hi ha l'Administració. Sembla un d'aquests bancs tan moderns, amb tot el merder —perdoneu!— de catifes, llum indirecta i plafons de fusta mat. Al fons d'una de les sales, hi vaig veure una caixa de cabals d'aquelles per on es pot transitar amb bicicleta, amb tot de compartiments enreixats. Però aquell dia jo anava per feina i no vaig tenir gaire temps de badoquejar. Em van fer anar de dret al despatx del Cap de Personal, i l'home tenia damunt la taula una carpeta verda amb els meus noms. Va examinar el meu títol d'enginyer electrònic tot ple de desconfiança —no sé si rutinària o si, efectivament, el meu document li semblava suspecte, com si me l'hagués estès jo mateix, diguem— i em va fer un concís interrogatori respecte als meus estudis. Mentre jo responia a les seves preguntes, tan eixut com ell, perquè pensava: «No em fotràs, pardal!», llegia el capgirat Inas Faigh S. Bruis, servidor vostre. Mai no em va dir ni sí ni no. Res que pogués semblar massa explícit. Va despenjar un dels seus telèfons —devia ser directe perquè no va marcar cap número— i va fer:

—Xifra nova. Videotape. Prefix 14-346.

En un cap de paper va apuntar uns números (aquests que duc a la solapa) i els va escriure a màquina, després,

en un paper que duia el segell de «Cap de Personal». Em va dir:

—Baixeu al Quart Pis i doneu aquesta nota a l'enginyer Sergupoh.

Va pulsar un botó i va entrar una noia, amb un uniforme mig de *stewardess* i mig Playboy Club, però sense les orelles i la cua de conillet. No: no hi poso més pa que formatge! Us he dit la impressió que em va produir.

—Acompanya'l a l'ascensor. Va al Quart.

Em vaig trobar caminant darrere la xicota sense haver preguntat res al Cap de Personal. Volia saber quant guanyaria, i si pagaven per quinzenes o mesos/ bé: de fet desitjava assabentar-me de si m'havien admès del tot, o si em posaven a prova.

—Això significa que ja treballo aquí?— vaig preguntar, tímidament, a la noia.

—Tenim prohibit el diàleg quan estem de servei.

—Per ara, això no sembla pas un diàleg.

Em va confirmar que no ho era amb un silenci absolut. Arribats a les portes dels ascensors, va trucar el botó del que passava més a prop del Desè. I res més, doncs. Perquè vaig baixar exactament al Quart i vaig ensenyar a la noia del taulell d'informació, que hi havia al vestíbul mateix, el paperet del Cap de Personal. Se'l va mirar de besllum —hi devia haver una marca d'aigua identificadora i no me n'havia adonat— i va cridar un ordenança, el qual em va deixar davant l'enginyer Sergupoh.

Tot el que vingués ja no tindria cap mena d'importància (i no vol dir pas que cregui que allò que us he dit abans en té) perquè ja he explicat i demostrat que treballo a WER-TV-Canal Quatre i estic encarregat de la consola 17-G i del monitor Vuit-Tres-Ena de la Secció de Videotape de Color. D'aquest Quart Pis on treballo, dels seus estudis d'enregis-

trament I, J, K, L, M, N i O, en puc parlar tan extensament com vulgueu. Ja ho faré més endavant, si em torneu a cridar. Per cert: no preneu cap nota de res i em té una mica escamnat. ¿Ja us recordareu de tot el que us he dit? Ara ressegueixo l'organigrama general i he de continuar amb el Novè Pis. Del qual, ho confesso, ben poca cosa podré dir. És on hi ha les computadores, els cervells electrònics, la microfilmica, els reverberadors de subtileza (¿us recordeu que abans en deien els detectors de mentides?) i els gòfrons de balanceig. En l'organigrama general, aquest pis hi és amb el nom de Cibernètica, però sempre m'ha semblat una exageració. Personalment com a professional, és clar. Nosaltres, en veu baixa, evidentment, en diem l'«Imperi de la Tecnocràcia». Ens en fotem una mica, però em sembla que ens ajustem més a la veritat.

Al Vuitè hi ha les oficines de Programació i Continuïtat. Amb l'enunciat sol ja queda dit tot, no trobeu? Els tècnics d'aquest pis seleccionen els programes, els dosifiquen i els fan passar en les hores A, B, C o D, segons que sigui llur importància o la mena de públic al qual van destinats. Els de Continuïtat, naturalment, s'asseguren que no es produeixin les temudes llacunes i que els programes no es pengin, o sigui que no s'allarguin ni uns segons més dels que s'han previst. N'ha costat, d'acomiadaments de personal, aquesta mena de mancaments! La gent que ha viatjat per l'estranger i ha vist la televisió que hom hi fa assegura que pocs països han obtingut el nostre índex d'eficiència. I anava a dir que no és res comparat amb l'altre, el d'ordre moral, perquè ningú no ens passa la mà per la cara en això de projectar pau i benestar. Però ja veig que us deliu per sentir-me parlar del Setè!

El Setè és el camp per córrer de la publicitat, i els contractes amb els patrocinadors de programes i espots, i tot

el mullader del *mass media*, el màrqueting i les *motivacions* (quina paraula, punyeta!) ocultes. Ja sabeu de què parlo. Els *hidden persuaders*, sabeu? És un pis que tenim pràcticament oblidat i, això no obstant, és el que ens fa viure a tots: ens nodreix i ens assegura el sobre del sou cada quinzena. Nosaltres, que som una colla de tafaners impenitents, fem comptes de les entrades que deu tenir aquest Setè Pis. Algú ens ha dit quant cobra el nostre Canal Quatre per un programa de mitja hora en el temps D, possem per cas. (Ja sabeu que les tarifes mai no es publiquen.) O un de més enllà ens ha dit quant val un espot de quinze segons, d'aquests que passen més de pressa que un esternut. I ens perdem en els càlculs perquè la facturació de milions i més milions diaris de búrries ens fa rodar el cap, pobres de nosaltres, avesats al sobre quinzenal amb setanta-dues, fets els descomptes legals.

El Sisè és ocupat pels tècnics del Control Final d'Imatge, Afinació de Colors i Adequació del So, amb tots els seus fabulosos rengles d'aparells, els quals, comparats amb els del nostre pis, fan semblar que els nostres siguin com un trencanous. No m'explico bé. Vull dir/ Ah, sí? Endavant, doncs. D'aquest Sisè Pis, a tot al llarg d'un celobert especial, surten els cables coaxials que van a parar a l'antena i a les microones del capdamunt del nostre edifici piràmide. També hi ha la Planta d'Emergències, que funciona automàticament quan hi ha avaria elèctrica i, malgrat que sigui capaç de generar llum i força per a tot l'edifici, és una merdeta de no res, no pas més grossa que una síndria, moguda amb energia nuclear. Hi ha uns enginyosos pilots automàtics que l'engeguen immediatament quan se'n va la llum. I ara em ve una passió de riure pensant en la gent de fora, que no entén un borrall de tot això, i si em sentís es pensaria que parlo com de ciència-ficció i, això no obstant,

em refereixo a coses consuetudinàries, senzilles i corrents com una capsa de llumins o unes pines de depilació. Ja sol passar, això. Les coses més beneïtes poden tenir un gran poder de seducció: recordeu tot allò que aconseguia Livingstone amb mirallets o Hernán Cortés amb enfilalls de canonets de vidre! Amb els nostres aparells passa el mateix: no són altra cosa que un aplec de condensadors, díodes, potenciadors, vibradors polimèrics, reòstats, vàlvules i transistors, cadascun col·locat segons un ordre especial, però en el fons tan poqueta cosa com els mirallets de caçar negres! Però em sembla que ja ha arribat l'hora de baixar al Cinquè.

El Cinquè Pis és com un gran magatzem de modista i sastre. Hi ha el Dipòsit d'Indumentària i les Seccions de Confecció. Hi treballa una munió de dones, uniformades de color de cafè amb llet, i hi ha un formidable nombre de màquines de cosir, de brodar, de fer traus o enganxar botons. Diu que hi ha com uns carrers de botigues, molt ben il·luminats amb roba de totes les èpoques. A l'altra banda hi ha el Departament de Mobles i Utillatge, però faríeu bé de no imaginar-vos-el com el mercat de puces, sinó, més aviat, com uns grans i moderns magatzems de decoració d'interiors. Em penso que, excepcionalment, és l'únic pis de l'edifici al qual tenen accés les persones que treballen en pisos inferiors. He vist molts productors de programes que hi pujaven a escollir mobles, gerros i tapissos, o quadres i cortines, i roba, i una escopidora o un llum de peu, o que donaven instruccions sobre allò que necessitaven. Jo no hi he pujat mai; la meua feina no té cap relació amb aquelles seccions de la piràmide. També parlo d'oïda, o guiant-me per les indicacions de l'organigrama general. Aleshores cal que consignï el Rengle d'Emprovadors, que també hi ha al Cinquè Pis. És un carrer fet amb compartiments i sempre

bull d'actors, actrius i presentadors, que hi pugen amb un ascensor directe.

I ja soc al Quart. Casa meva, com aquell que diu. En puc parlar tan llargament com vulgueu. Si em torneu a cridar, d'acord. Ara el descriuré no pas com si en conegués tots els tocoms (que aquesta és la veritat), sinó com si em guiés per allò que diu l'organigrama. Doncs hi tenim els Registres de Videotape, en color i blanc i negre (ja sabeu que en algunes estacions provincianes encara

Havien llogat una casa abandonada dels afores i van començar a treballar en el garatge. La dona i els tres homes obeïen diverses consignes, la més poderosa de les quals —semblava— era la del silenci.

no ha arribat el color) i els nostres parents pobres: la Filмотека, la Cassetteca i la Discoteca. Estem connectats per cables coaxials amb els pisos de baix, per aquells casos en què enregistrem directament un programa viu,

de concurs, per exemple, o els *panel shows* i altres coses d'aquest gènere. També hi tenim els Estudis I, J, K, L, M i N especials per a enregistraments en *videotape*. L'I, el J i el K són molt amplis i els altres tres són, si fa no fa, com la meitat dels anteriors. I també tenim connexió coaxial amb el Sisè.

Baixo al Tercer, si m'ho permeteu. És on hi ha els Estudis D, E, F, G i H. Tota la paret que dona al carrer és ocupada per les sales de reunió i de treball dels productors, directors, presentadors i locutors. La banda que cau al darrere, també tot al llarg de la planta, és on hi ha les sales de maquillatge i perruqueria, que tenen escales independents que s'uneixen amb la part corresponent del pis de sota, també destinada a feina idèntica. La majoria dels programes que transmetem vius s'originen en aquests Estudis del Tercer Pis, tothora plens d'anades i vingudes i de corregidis-

ses, de gent molt enfeïnada que fa tard, de coordinadors d'estudi que corren amb un paquet de títols d'entrada de programa sota el braç, de productors que envien missatges a Maquillatge, demanant per l'estrella que encara no ha baixat. Òstima, quin merder! (perdoneu). Al Tercer Pis és on es deu haver fomentat la versió que la nostra piràmide és un manicomi. En els altres, amb prou feines s'hi insinua, però en el Tercer Pis la folia esclata d'una manera esplendorosa.

El Segon també té sales de locutors i presentadors (és la gent més aviciada del Canal Quatre) i una secció de maquillatge, però sense comunicació amb les altres dues dels pisos de més amunt. Hi ha els tres Estudis d'Amfiteatre, o sigui amb espai per als espectadors: dos mil en l'A i el B i vuit-cents cinquanta en el C. Hi ha una gran sala de recepció decorada —oh, horror!— amb l'estil de no sé quin dels Finecs de Grumià, plena de miralls i tapissos, amb un sòl de parquet lluent com el cul d'un mico i amb tot de pedestals amb gerros de porcellana de no sé quina dinastia hiranya. No hi he pogut entrar mai: el cartonet que duc a la solapa m'hi priva l'accés, a desgrat que puc circular lliurement pels Estudis A, B i C i per llurs cabines de control.

Que com ho sé? Hi ha vidrieres, unes portes de cristall bisellat. Des del corredor es veu.

El Primer Pis, a nivell del carrer, també és una mica casa meva. No: mai no se n'ha dit Planta Baixa, sinó Primer Pis. Hi ha el cafè, el restaurant i els carrers de botigues, de boutiques, si vull ser fidel als rètols. Cada carrer duu el nom d'un dels peoners patrocinadors de programes del nostre Canal. Per això hi ha el «Carrer Calçotets Avant-Va» i el de «Detergent La Bio en Rosa». I molts d'altres, tan cretins com aquest parell. Soc client de la Barberia, la Camiseria i

la Xocolateria (la meva dona es trastorna amb les tòfones confitades i gelades) i el Primer Pis, per dir-ho de cop, és l'únic lloc de tot WERTV-Canal Quatre on es promiscua a plaer. A cada encreuament de carrers hi ha unes majorets que regulen el trànsit, i vaig tenir una mica d'aventura amb una d'aquestes noies, la que hi ha a la cruïllada del carrer del Conyac Cognac amb l'avinguda Firulais Càmeres. Una mica d'idil·li cosa de no res: quatre o cinc anades al cinema, set o vuit trobades en la Cafeteria de la casa i un parell de telefonades perfectament innòcues, amb la seva mare al costat del telèfon. D'això, ja no en queda res, i si us ho dic és amb la convicció que ja ho deveu saber. Quan alguna vegada passo per la seva cantonada, la Sirma em somriu des de dalt de la seva trona i em dona una certa preferència a l'hora de travessar el carrer.

Ja em dec haver allargat massa, oi? Però solament em queden els tres pisos de baix, els de sota el nivell del carrer, l'Alfa, el Beta i el Gamma. Tampoc en aquest cas no diré res que vosaltres no sapigieu. Però compliré la meva obligació. M'heu designat a mi —maleït sorteig!— per fer-vos la descripció general del panorama. Altres veus, més ben informades, us assabentaran/ Accepteu la meva modèstia i la meva informació, amb aquesta condició de precàr/

Passo a l'Alfa, doncs. És el pis garatge, on romanen els cotxes dels funcionaris del Canal Quatre durant llurs hores de feina. Alguns, els dels pisos més alts, hi tenen el vehicle amb el xofer, en espera que l'interfònic els ordeni de posar el cotxe a punt. Em penso que aquests xofers hi jugen la marató mundial dels *xinos*, un joc taujà que els apassiona i que fa canviar de butxaca les búrries. Una altra banda de garatge és dividida en dos pisos, units amb rampes, i és on els visitants, o els actors, i tota l'altra gent de pas guarda els automòbils. Encara hi ha una secció, on entren a

carregar i descarregar els grossos camions dels materials, al peu dels muntacàrregues i, un xic més enllà, hi ha estacionades les sis unitats mòbils dels Controls Allunyats, amb les plantes elèctriques remolcades, lluent de duco i cromats, amb les grosses lletres de WERTV-Canal Quatre, les microones portàtils i les antenes plegables.

El Pis Beta es fa una mica més ample que l'Alfa. No sé si ho sabeu (ves com podrieu no saber-ho, ximple de mi!), però els fonaments del nostre edifici piràmide són com una gegantina taronja, feta amb planxes d'acer soldades i cobertes de ciment, tot ficat dins una altra taronja —vull dir dins una concavitat en forma de taronja— una mica més gran i la separació entre totes dues clofolles és plena d'un oli espès, entrat a pressió (la qual és comprovada periòdicament), i sembla que aquesta modalitat de fonaments ja és tècnica vella, vella de quaranta o cinquanta anys. La nostra piràmide sura dins d'aquesta capa d'oli, cosa de la qual resulta que el nostre edifici és a prova de terratrèmols. Si algun dia n'hi havia un —i que Déu no ho vulgui comprovar mai!—, tot l'edifici brandaria; però, acabat el moviment sísmic, s'estabilitzaria en la posició normal. Per aquesta raó, gràcies a la concavitat interior, el Pis Beta és més gran que l'Alfa, i el Gamma torna a ser de la mateixa mida que l'Alfa. Sota el Gamma i als costats dels tres pisos subterranis hi ha el gran tou d'oli comprimit, més estret com més s'apropa al nivell del carrer. Però m'estic embolicant en una explicació tècnica fora de la meua especialitat (recordeu que jo, modestament, només soc enginyer electrònic) i que allò que pugui dir *hors-science* ni val la pena de ser tingut en compte.

El Beta és com una immensa fàbrica sota terra. Hi treballen guixaires, i torners, i fusters, i vogidors, i ebenistes, i modeladors, i ferrers, tots amb llurs màquines i llurs

sorolls. En aquests pisos sota terra hi ha aire condicionat i extractors de tota mena de residus de les màquines: uns xuclen llimalla, d'altres serradures, encenalls els de més enllà i d'altres tota mena de pols. Tots els llums són de càtode solar fred i sembla talment que els obradors siguin a ple camp. Millor encara que a Paire lliure, perquè no hi ha ni boira ni nuvolades, ans al contrari, sempre una mateixa llum clara i brillant, perfectament adequada, en un clima regular i deliciosament temperat.

Els escenògrafs i decoradors hi tenen tot un carrer d'oficines, amb una escruixidora profusió de taulells de dibuix d'aquests de superfície gairebé vertical, o els tenen en aquesta posició, vull dir. El carrer dels despatxos està perfectament aïllat del soroll dels tallers, amb un doble mur recobert de celotex. Quan es passa dels obradors als despatxos és com si se sortís d'un túnel. Al bell mig de la zona d'obradors hi ha com una alta gàbia de vidre, una mena de torre d'aeròdrom, des d'on uns empleats pertanyents a la Secció de Personal del Desè vigilen la bona marxa del formiguer. També hi ha un carrer de botigues, dit de la Subministració, on els caps de taller, mitjançant vals, treuen claus i frontisses, martells i garlopes, sacs de guix i filferro de soldar. Hi ha de tot, com una ferreteria gegantina. I també en el Pis Beta hi ha els estudis fotogràfics. Em sembla que no m'oblido de res respecte d'aquest pis. Almenys, de res que sigui important.

Ja soc al final del meu informe —creieu-me que tinc ganes d'acabar la meva xerrameca!—, perquè només em queda el Pis Gamma, el darrer de tots/ i quan dic el darrer de tots no ho faig en un sentit purament numèric i ordinal. Però callo a temps, perquè ja m'heu dit que no puc fer apreciacions de tipus personal. En el Gamma hi viuen tots els Empleats en Permanència, els qui mai no surten

de l'edifici piràmide de WERTV-Canal Quatre. Gairebé tots els estadants del pis formen matrimonis, ells ordenances, o mossos, o dependents del Catorzè, i elles, dones de fer feina, expertes en la dissolució de l'àcid oxàlic que poleix els sòls, virtuoses del lleixiu, mestresses de la cera i el netol, professionals del desodorant dels lavabos. A la nit, quan s'ha acabat el darrer programa, s'escampen, totes uniformades de blau marí, pels disset pisos de l'edifici. Els setze, he de dir. Perquè la gent que fa la neteja del Tretzè no pertany al soterrani Gamma. I escombren, i recullen els papers de les papereres, i netegen els vàters, i espolsen i freguen i poleixen.

Els estatges de tota aquesta munió es reparteixen en dues dotzenes de carrers i cadascun té una saleta, dues cambres, el menjador, la cuina i els serveis.

Hi ha, encara, la Gran Cooperativa de Consum, un formidable supermercat on els estadants del Gamma troben tot allò que els abelleix. No manca el Col·lectiu de Cinema (nosaltres, des del Quart Pis, proporcionem la projecció contínua) i la Sala del Monitor Total, que transmet íntegra la programació del Canal Quatre projectada en una enorme superfície corbada. Cada habitacle posseeix So Estereofònic Permanent (també els arriba del nostre pis) i els estadants el poden obrir, graduar o tancar a voluntat, o sigui que també hi ha coses que fan voluntàriam/ dispenseu. Per les mateixes botzines els arriben els senyals horaris, l'oportuna indicació de quan cada grup ha d'entrar a treballar. Però aquest dispositiu, que sona a baix, funciona des del Desè:

Encara hi ha més coses que he de consignar: l'Escola, la Guarderia Infantil i la Zona Verda (amb arbres artificials i clorofil·lació per cloroplastos laboratorials), amb la piscina i la platja de sorra sintètica. I la Clínica, amb el Departament d'Imprevistos i els seus baiards amb sirena.

Em vull fer la il·lusió, amics meus, que ja no he d'afegir res més a aquest relat meu, objectiu i desapassionat (i lat). Si us serveix per a la vostra enquesta, n'estaré ben content. I per tot allò que vulgueu manar, disposeu d'Inas Faigh S. Bruis, del Quart, 14-346, PL237/oW99.

2

—Tornem a escoltar la cinta magnetofònica i anotem tot allò que siguin apreciacions de tipus personal. Aleshores, agafem la/

—Protesto! No em veig amb cor d'aguantar altre cop tot el parlament d'aquest senyor Faigh. I tenim pressa, no és cert? Les paraules d'en Faigh són bones, en termes generals, i ens podem ben estalviar la repetició.

—Oblides que n'hem de fer dues versions.

—N'hem de fer una. L'altra, ja la tenim —va dir, assenyalant amb el broquet de la pipa la bobina de cinta magnetofònica que acabaven d'escoltar.

—Tens raó. I la segona versió, quan la farem?

—Quan les nostres mecanògrafes hagin passat a màquina l'enregistrament. Damunt les quartilles farem les supressions que calgui, o els afegitons, i llavors ho pas-sarem a net.

—Quin munt de feina!

—No en tenim d'altra. I per això ens paguen.

—Metal·litzat! Tenia entès que era una mena de feina que podies fer de franc.

—Ja s'hi val, a clavar mossegades?

—Perdona, Rol. Tu manes.

—I que per molts anys. Quants enregistraments tens fets, a més d'aquest?